

Хаосът в енергетиката продължава заради политиците в този бизнес

Минимална заплата според професията

Фалитът на КТБ заложи много бомби във военната индустрия, казва президентът на КТ "Подкрепа" Димитър Манолов

- Г-н Манолов, стана традиция като се зададе есен, синдикатите да вещаят протести и напрежение. Защо става така?

- Понякога такива приказки изглеждат като самоцел. Но има няколко сектора, в които могат да се случат неприятни изненади. Основно такъв сектор е енергетиката, където от години не се решават проблемите. В последния дебат около енергетиката по същество нямаше решения. Но смятам, че властта мисли нещо в тази посока. Видях в кабинета на министър-председателя една огромна таблица, в която са описани всички вътрешни задължания в системата. След като му седи на масата, разсъждавайки по Чехов, си мисля, че предстои да се случи нещо по темата. Друг е въпросът по какви причини досега не се е намирало решение. А според мен отговорът е, че прекалено много хора от политическата върхушка на България и въобще от целия политически слой са много силно обвързани в най-различни схеми в енергетиката. И понякога, колкото и да се струва парадоксално, дори и най-овластеният човек в държавата не е в състояние да ги прекъсне, дори да има желание да го направи. Аз не зная дали той има желание, но виждам, че резултат не е постигнат. Нещо повече, в последните промени в енергетиката се даде възможност да се включат нови производители на ток от възобновяеми енергийни източници, което е абсурдно, след като знаем, че голямата част от страданието ни идва от там - че ние, за да купуваме техния убийствено скъп ток, сме принудени да изнасяме евтиния ток от АЕЦ

"Козлодуй" и ТЕЦ "Марица-изток 2", което е абсурд. Най-големият въпрос е какво се прави с двете големи американски централи и с производителите от възобновяеми енергийни източници.

- Какво е вашето виждане за решаването на този въпрос? Както стана известно, НЕК ще търси заем, за да се издължи на американските централи, за да може да се предоговорят цените?

- Много ми е любопитно как ще стане това, доколкото тези централи имат непоклатими договори за печалбата, която ще получават в бъдещите години. Освен ако по някакви други съображения не ги принудят да отстъпят. А различният начин е политическа воля, ако трябва извънредно законодателство.

- Какво означава извънредно законодателство?

- В Полша и Унгария имаха същия проблем с такива централи. Там се намеси Европейският съюз, който обяви тези договори за недопустима държавна помощ. Ние чакаме вече няколко години това становище на Брюксел. Но за мен главният въпрос е: Защо? Не мога да повярвам, че това е направено чак от такива глупави хора. И заради това миналата седмица нашите миньори от "Мини Марица изток", които са потърпевши по веригата, тъй като са принудени да продават въглища на ниски цени, се обърнаха към премиера и главния прокурор с искане да бъде потърсена отговорност на тези, които са сключили тези договори. Това е много важно, защото ние приказваме за тези работи като за природни явления, а те са извършени от хора. И допускам, че са извършени, първо, не безвъзмездно и, второ, вероятно под тежък натиск. Това, което се случва с американските централи, трябва да ни е като обица на ухото, когато формираме нашата позиция по предлаганото трансатлантическо споразумение. Тогава цяла България ще е като тези два ТЕЦ-а и всички ние ще плащаме всякакви сметки за каквото и да било, на когото и да било с нашите мизерни доходи.

- Освен в енергетиката в кои други сектори назрява напрежение?

- Чак голямо напрежение няма, слава богу. Има тук-там по-големи или по-малки конфликти. Например има проблем в предприятия от отбранителната индустрия в резултат на фалита на КТБ. Тази банка единствена в България кредитираше военното ни производство, но и имаше съсобствености, които сега в процеса на фалит се оказват голям проблем и тези предприятия са изправени пред сериозни затруднения.

- "Дунарит" ли имате предвид?

- Не непременно "Дунарит". Там нещата като че ли се подредиха. Има други предприятия, които не могат да реализират изключително сериозни държавни, натовски поръчки. Не изключвам по тази тема скоро да ни се образуват главоболия. Защото тези, които искат да им възложат поръчките, не

са сигурни в тяхната надеждност и те са уязвими в този процес на ликвидиране на КТБ. Има и предприятия, които някой ги е направил гарантите по кредити на трети предприятия, които са собственост на банката. И сега трябва да връщат чужди кредити. Има разбира се, и много добри сигнали в този сектор - идеите за разширяване и укрепване на производството в, може би, най-голямото структуроопределящо предприятие във ВПК - ВМЗ.

- От септември започва сформирването на бюджета за 2016 г. Каква ще е позицията ви?

- Тъй като досега нищо не сме виждали на масата, явно ще се предложи тазгодишният бюджет като структура с променени вътре числа. Любопитно ще е как ще изглеждат резултатите от изпълнението на сегашния бюджет, защото се говори за преизпълнение, излишъци, което ако е трайна тенденция, ще даде възможност бюджетът по-активно и осезаемо да финансира някои сектори. Но ще изчакаме да видим какво се предлага и ще реагираме тогава.

- През август се водят преговорите между синдикати и работодатели за минималните осигурителни доходи. Как вървят те? Има ли вдигане на прагове, след като тази година се отчита ръст на БВП, на вътрешното потребление, на износа?

- Вървят горе-долу добре. По отношение на ръста в износа винаги ме е учудвало защо трябва да му се радваме. Това не означава нищо друго, освен че тези, които изнасят, се обогатяват допълнително. Държавата няма кой знае каква полза, освен плащането на данъци, но те както е известно, са на мизерни нива - никъде няма толкова нисък корпоративен данък. Повишеното вътрешно търсене, ако е факт, е нещо много хубаво, но ако си дадем сметка, то е в резултат от внос. Значи, че ние храним някакви други икономики, а не нашата. Освен това ние изнасяме основно суровини и полуфабрикати, а не стоки с високодобавена стойност. Ако произвеждахме стоки с високодобавена стойност, то и цената на труда в България щеше да е по-висока. Големият въпрос е защо нашата държава не е в състояние да произвежда стоки, които да се продават на вътрешния пазар. Ние се храним с чужди храни, което е абсурд.

- Каква ще е политиката ви по отношение на доходите?

- Ще искаме да се вдигнат. Защото повишение на доходите означава повишение на всичко. Дори ако щете, повишена култура, защото човек, когато има доходи, ще отиде на Spirit of Bourgas, а няма да си пусне чалга по телевизията. Иначе преговорите около минималните осигурителни доходи за 2016 г. отиват на приключване. Срещаме странна съпротива от работодателите. Има сектори, в които знам, че са подписани 10% увеличения, което го намирам за съвсем прилично. Има и сектори, в които нещата не вървят, и такива, в които преговори въобще не се водят. Затова браншови

организации, които не желаят да участват в договарянето, а после да не се сърдят, когато държавата административно определи по-висок праг.

- Догодина минималната работна заплата в бюджетната прогноза е записана да стане 420 лв. Това значи ли, че този път няма да се водят дебати между синдикати и работодатели?

- Разбира се, ние ще си вдигнем дежурния шум, ще говорим едни и същи неща, които приказваме вече 25 г. Работодателите и те ще си пеят песента как ей сега ще загине държавата, ако се вдигне минималната работна заплата. Този дебат отдавна ми е писнал. Така че колкото по-рано намерим някаква обективна методика за определянето на минималната заплата, толкова ще ни е по-удобно за всички. Друг е въпросът, че тя все още силно изостава и въобще доходите в България са откъснати от ръста на производителността - също тема, която ненавиждам. Това е такъв гаден комунистически термин, че не мога да го търпя. Да мериш цял един процес само през един фактор - труда, е тъпотия. В България енергоемкостта е много по-важен фактор отколкото труда. Но дори и така погледнато в България ръстът на производителността значително изпреварва ръста на доходите.

- Устройва ли ви методиката, която предлага социалното министерство - минималната заплата да зависи не само от производителността на труда, но и от инфлация, икономически растеж, средна работна заплата?

- Има напредък по тази тема. Но в КТ "Подкрепа" от 10 г. твърдим, че да определиш една и съща минимална заплата за всички професии и икономически дейности е глупаво. По един начин изглежда най-ниско платеният труд в минния бранш, по друг - в текстила, по трети - в ИТ сектора.

- Министър Калфин не е оптимист, че до края на тази година ще договорите механизма за минималната заплата?

- По тази тема няма как да се разберем - ние имаме противоречия, които няма как да бъдат преодолени. Трябва да се намери един политик с умна глава, който да каже: "Тези глупости повече няма да ги слушам, аз ще ви кажа как ще стане". Но той трябва да знае как да стане и да има кураж да го направи.

Мила Кисьова